

Representation

Att re-presentera något betyder att åter göra det närvarande. I själva begreppet ligger en föreställning om att det finns en äkta närvaro bortom representationerna.

Representativitet

I den klassiska etnografiska förståelsen bestod världen av nationer och kulturer. En människas identitet bestämdes utifrån nationell eller kulturell tillhörighet. Därför tyckte man också att det var möjligt att hitta ett representativt exemplar från en viss kultur eller nation; en person eller ett objekt som personifierade den naturliga kollektiva identiteten. Utifrån dagens dominerande förståelse består världen snarare av miljarder individer, var och en unikt formade utifrån de omständigheter man mött. Utifrån en sådan förståelse finns det inte något enkelt sätt att bestämma vad som är representativt för en kultur, nation, stad, epok eller annan kategori. Museers vilja att ställa ut representativa föremål är mycket svårare att möta utifrån denna förståelse.

Finns något bortom representationerna?

En annan del i den samtida kunskapssynen är att det är mycket svårt att veta hur verkligheten är beskaffad bortom våra försök att förstå och förklara den. Det finns inget 'något' bortom representationerna. Det enda sätt vi kan möta något är genom att det representeras för oss. De ord och kategorier vi har tillgång till spelar in i hur vi kan uppfatta omvärlden och oss själva.

Att framställa och att företräda

Det finns en tvetydighet i ordet representation. Dels betyder det att framställa något, att avbilda eller åskådliggöra, dels betyder det att företräda och tala för någon annan. En karta, till exempel, representerar ett geografiskt område, en riksdagsledamot representerar sitt parti och sina väljare. Den första betydelsen av representation kan på svenska översättas med avbildning eller framställning. Den andra betydelsen täcks bäst av det svenska ordet företräda. Det är naturligtvis stor skillnad mellan att avbilda någon och att företräda någon. En avbildning skall vara så lik eller så vacker, tankeväckande som möjligt. För att ett företrädande skall vara giltigt kräver vi att de som företräds har valt sin företrädare i demokratisk ordning.

Världskulturmuseets representation

Världskulturmuseet vill representera världskultur, mångfald, mänskliga rättigheter, globala maktrelationer mm. Men vem ska välja vad som är representativt för olika sidor i dessa processer? En vetenskapligt grundad representation skall vara så korrekt som möjligt, ge en rättvis bild av sakers tillstånd. En politisk representation ska inte främst ge en korrekt bild av dem som företräds. En politisk representant ska på ett legitimt sätt företräda en grupps intresse, och företräddandet ska vara demokratiskt förankrat.

Men dessa två aspekter går i praktiken inte att hålla isär. Varje framställning är också ett företräddande. Varje företräddande måste också innehålla en framställning av dem som företräds. Vem ska ha rätten att bestämma hur våra representationer ska se ut?